

Rengøring, desinfektion og sterilisation

- hvordan, hvornår og med
hvad?**

Rengøring

Professionel rengøring kan ikke udføres af alle og enhver! - kræver viden, faglighed og uddannelse

Central Enhed for Infektionshygiejne | 2. udgave 2023

Rengøring

Fjerner støv, smuds og mikroorganismer for at forhindre en opformering af mikroorganismer

Hygiejne- og kvalitetsprofiler

- beskriver lokalets behov for rengøringskvalitet

- Hygiejneprofil 5
 - specielt renhedskrævende lokaler (operationsstuer, sterilproduktion)
- Hygiejneprofil 4
 - lokaler, hvor patienter i større omfang plejes og behandles, og hvor der sker opbevaring af udstyr (sengestue, medicinrum)
- Hygiejneprofil 3
 - Lokaler, hvor patienter og personale fortrinsvis færdes og transporteres (venterum, omklædningsrum)

Rengøring forud for desinfektion

- For at kunne udføre en effektiv desinfektion er det vigtigt at minimere mængden af organisk materiale, som kan beskytte (indkapsle) mikroorganismene.
Især ved indtørring af organisk materiale beskyttes mikroorganismene
- Organisk materiale kan tillige binde kemiske desinfektionsmidler og forhindre, at de opnår den ønskede kontakt med mikroorganismene og dermed antimikrobiel effekt.

Desinfektion

Central Enhed for Infektionshygiejne | 2.1 udgave 2023

Instrumenter og medicinsk udstyr til flergangsbrug - klassifikation

Instrumentets/udstyrets klassifikation efter Spaulding*	Kropskontakt	Rengøring/desinfektion/sterilisation
Ikke-kritisk	Intakt hud	Rengøring: I de fleste tilfælde vil rengøring være tilstrækkelig, når det drejer sig om ikke-kritisk udstyr. Ved visse udbrudssituationer kan det være nødvendigt med en supplerende desinfektion, udført med varme eller et desinfektionsmiddel med medium antimikrobiel effekt fx alkohol 70-85 % v/v
Semikritisk	Intakte ikke-sterile slimhinder Ikke-intakt hud	Desinfektion: Altid forud gået af rengøring. Desinfektionsmetoden er varmedesinfektion eller anvendelse af et desinfektionsmiddel med maksimal antimikrobiel effekt fx klor, persyrer eller aldehyder (sidstnævnte kun i lukkede systemer). For endoskoper henvises til NIR om rengøring og desinfektion af fleksible endoskoper ⁵
Kritisk	Sterile hulrum eller sterilt væv (og procedurer med høj eksogen infektionsrisiko)	Sterilisation: Altid forud gået af rengøring efterfulgt af desinfektion med varme eller et desinfektionsmiddel med maksimal antimikrobiel effekt **

Antimikrobiel effekt

	Bakterier	Myko- bakterier	Bakterie- sporer	Svampe	Kappe- bærende virus	Ikke- kappe- bærende virus
Aldehyder	+	+	V	+	+	+
Klorforbindelser	+	+	+	+	+	+
Persyrer	+	+	V	+	+	+
Jod	+	+	+	+	+	V
Alkoholer	+	+	-	+	+	V
Klorhexidin	+	-	-	V	-	-
Kvartære ammonium- forbindelser	+	-	-	+	V	-
Polymere biguanider	+	-	-	V	+	V

+ angiver god virkning under kliniske forhold (+* kræver forhøjet koncentration/længere kontakttid for sikker effekt); V angiver variabel effekt med forekomst af ikke-følsomme arter; - angiver ringe eller ingen virkning.

Kategorisering af desinfektionsmidler

Effektniveau	Baktericidt	Fungicidt	Virucidt Kappebærende virus	Virucidt Ikke- kappebærende virus	Mykobak- tericidt	Sporicidt
Maksimal antimikrobiel effekt ("high-level" desinfektion)	+	+	+	+	+	+
Medium antimikrobiel effekt ("intermediate- level" desinfektion)	+	+/-*	+	+/-	+	-
Minimal antimikrobiel effekt ("low-level" desinfektion)	+	+/-*	+	-	-	-

Principper for rengøring, desinfektion og sterilisation

- Vælg sterilisation, når total kimfrihed er nødvendig
- Vælg desinfektion, hvis en reduktion i antallet af patogene mikroorganismer kan mindske risikoen for infektion
- Vælg rengøring i alle andre situationer

Desinfektion – metoder

- Varmedesinfektion
 - sikreste
 - billigste
 - mest miljøvenlige
- Kemisk desinfektion

Varmedesinfektion

A0-værdi = 600 sekunder

- 10 minutter ved 80 grader
- 3 minutter ved 85 grader
- 1 minut ved 90 grader

Kemisk desinfektion - hvornår

- hånddesinfektion
- hud- og slimhindedesinfektion
- overfladedesinfektion af ikke-kritisk udstyr, inventar og mindre overflader
- henstandsdesinfektion af semikritisk udstyr, der ikke kan tåle varmedesinfektion
- henstandsdesinfektion af kritisk udstyr forud for sterilisation (varmedesinfektion foretrækkes)

Risikovurdering

- hvilken type udstyr / inventar der er tale om
- hvad det har været anvendt til
- hvor det har været anvendt
- har det været udsat for stænk og sprøjt med biologisk materiale
- har det været anvendt til patienter med isolationskrævende mikroorganismer eller isolationskrævende infektion

Medicinsk udstyr

- Engangsudstyr
 - Single-use
 - Single-patient-use
- Flergangsudstyr

